

תפארת ישראל

דברי תורה, פנינים, מוסר ותולדות במשנת
כ"ק מרן אדמו"ר ה'בית ישראל' זי"ע מגור

גליון יג | פרשת קדושים | תשפ"ב

מוסר
כליות

חודש אייר מסוגל לטהרנו מקליפתנו ומטומאתינו

והגיד החדושי הרי"ם ז"ל רמז מלאים זיו ומפיקים נוגה, שיש קליפת נוגה ובחודש הזה (-אייר המכונה 'זיו') יכולים לגרש את הקליפה הזאת. וזה יסוד ימי ספירת העומר לטהרנו מקליפתנו ומטומאתנו, והחודש הזה מסוגל ביותר, מלאים זיו ומפיקים נוגה.

בית ישראל (תוריע תש"ב)

מהקודש פנימה

אמרים שנאמרו בעתות רצון

אל תחשיבו את מי שמסתפק ב'רצון' בלבד

אל תפנו אל האבת ואל הידענים (יט, לא). יש שהזכיר רבינו הבית ישראל זצ"ל, לסובבים אותו, מימרא בדרך צחות: "אל תפנו אל האבות ואל הידענים" פירוש, אל תחשיבו את מי שרוצה בלבד ("אבות" מלשון חפץ ורצון, כמו אולי לא תאבה) ואיני עושה "און בלייבט ביים וועלן" (משאר רק עם הרצון).

"ואל תחשיבו את הידענים" - אלה היודעים הרבה חכמה וחסידות וכיוצא (י"ד קנענדר'ס), כמאמרם ז"ל בני שחכמו מרובה ממעשיו, שהוא דומה לאילן שענפיו מרובים ושרשיו מועטים, והרוח באה ועוקרתו והופכת על פניו.

פאר ישראל (ח"א עמ' ק"ז)

מדוע לא רצה ר' בנציון אוסטרוברער להיכנס לשיעור של האמרי אמת

מפני שיהיה תקום... ויראת מאלקין אני' (יט, לב). פתח רבינו ואמר: שמעתי מר' בנציון מאוסטרוברער שהיה משתתף בשיעורים אצל אבי [האמרי אמת] ז"ל, ופעם כשאיחר לבוא לשיעור, לא נכנס באמצע, אח"כ שאלו אבי ז"ל מדוע לא בא היום לשיעור? השיב הרב"צ, שמכיון ואיחר לא רצה להיכנס באמצע ולהטריחו שיקום מפניו, כי אבי ז"ל היה תמיד קם מפניו כי היה זקן מופלג, נלב"ע בן פ"ו שנה, ואמר לו אבי ז"ל: "האסט מיר נישט ג'קענט פאר גינגע א ביסעל יראת שמים" (=וכי לא יכולת לפרגן לי קצת יראת שמים), כדאיתא בשם החידושי הרי"ם על הפסוק "מפני שיהיה תקום - ויראת מאלקין" שעל ידי שמקיימים מצוה זו מגיעים ליראת שמים.

סיים הרבי ז"ל ואמר: ר' בנציון בודאי אחז, שעל ידי קימה מפניו אי אפשר להגיע ליראת שמים, כי המצוה אינה חלה עליו אלא על רבי או גדול, וכדאיתא בגמרא (קידושין לב, ב) יכול אפילו בזקן אשמיא תלמוד לומר: זקן - זה שקטה חכמה.

מכתבי החסידים (ליש"ק קדושים תש"ל)

עיון בפרשה

במשנתו של רבינו

מדוע לא אמר הלל לגר הפסוק "ואהבת לרעך כמוך"

יום ש"ק תשכ"ה בסעודה:

איתא בגמרא שבת (לא, א): "שוב מעשה בנברי אחד שבא לפני שמאי אמר לו גיריני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת דחפו באמת הבנין שבידו, בא לפני הלל גירייה, אמר לו דעלך סני לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושה הוא זיל גמור".

ומקשים למה אמר לו כך, ולא אמר לו הפסוק בפרשתנו (יט, יח) "ואהבת לרעך כמוך"? היה שם בסעודה הרעננ'ער רב ז"ל (הרה"צ רבי יצחק הכהן הוברמן המפורסם בשם הצדיק מרעננה), ואמר לרבי שניתן לתורן בפשיטות כי הגוי לא הבין לשון הקודש של התורה, ולכן אמר לו בלשון ארמית שהיתה השפה המדוברת. אמר לו הרבי שלא זו הקושיא למה דיבר בארמית, אלא למה אמר את דבריו בלשון שלילה, שמה ששנאו עליך לא תעשה לחברך, במקום לומר בלשון חיובית שיעשה טוב לשני.

הביא הרבי מבעל השואל ומשיב (דברי שאול עה"ת, מהדו"ת פר' תרומה דף מט, ב) שמביא שזו קושיית המהרש"א שם בגמרא, וכתב תירוק בשם חסידי קאצק שאמרו בשמו של בעל חידושי הרי"ם, כי הגוי אינו יכול לתפוס שהשני יהיה חשוב כמוך, איך זה יתכן? אצל הגויים כל אחד דואג לעצמו ביותר ולשים את חברו באותה מעלה כמו שהוא? זה דבר שגוי לא יכול להשיג. אמנם שלא לעשות רעה לשני, זה עוד יכול הגוי לקבל.

הוסיף הרבי דלפי תירוק זה אפשר לפרש גם מה דאיתא בפרשתנו לגבי הגרים: "כאן צוה מכם יהיה לכם הגר הגר אתכם ואהבת לו כמוך כי גרים הייתם בארץ מצרים" (יט, לד), אבל לפני כן בספר שמות איתא: "וגר לא תונה, ולא תלחצנו" (משפטים כב, ב). דהיינו שמקודם אומרת התורה דרך השלילה שזה יותר פשוט שלא ללחוק את הגוי, ואח"כ אומרת עוד יותר שגם צריך לאהוב אותו כמוך, שנהיה כבר יהודי כמוך.

בית ישראל להבה (עמ' קמז)

מגנזי הקודש

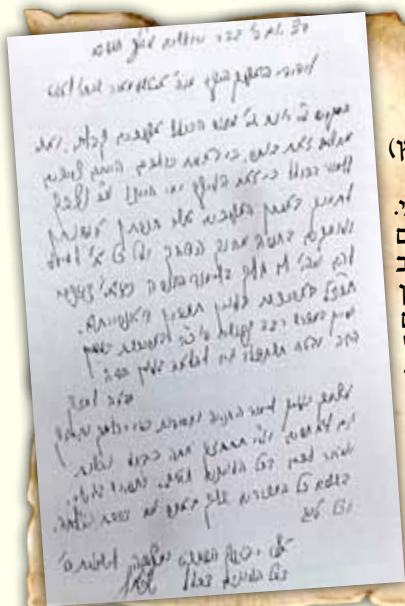
מאוצר כתביו ומכתביו

זאת העיקר ימי חיינו

לידידי האברך היקר מו"ה איטשע מאיר (יוסקובין) שיחי' לארי"ט

התרומה ע"י ר' נח עבור הכולל אברכים קבלת. ואני מחשיב זאת ביותר כי באמת כולכם הייתם צריכים ללמוד בכולל כי זאת העיקר ימי חיינו, ע"כ נצרך לתמוך באותן האברכים אשר תורתן אומנותן ועוסקם בתורה מותר הדחק ועל כל א' לסייע להם ויהי' לו חלק בלימוד התורה כדא' בדברי חז"ל באריכות בענין תמיכין דאורייתא. ועיין במדרש רבה קדושים פ' כ"ה באריכות בענין הזה (ר' יומיה אמר בשם ר' חייא, לא למד אדם ולא עשה ולא שמר ולא לימד לאחרים ולא היתה ספק בידו להחזיק והחזיק... הרי זה בכלל ברוך). ובטח תשתדלו גם להלאה בענין הזה.

מכתב יד קדשו

חומת ישראל

גדרים וסייגים לביצור כרם ישראל

מדוע הורה רבינו הבית ישראל שלא להוציא לאור את עיתון המודיע ביום ה' אייר

מתחשבים בזה ומוציאים את זה לאור כרגיל. חייך הרבי ואמר: גם את המודיע לא צריך להוציא לאור. כאשר ראה שאני תמה מאד, המשיך וביאר, הרי כל מה שיש את המודיע זה בכדי שיהיה תחליף לעיתונים הפסולים, אבל ביום כזה שהם לא מודפסים, האוויר הרבה יותר נקי וצח, וממילא לא צריך את המודיע.

במחיצתם (לורנק, ח"ב עמ' 519)

סיפר הרה"ח ר' משה חיים קנפץ ז"ל עורך המודיע: פעם הגעתי לביהמ"ד מוקדם בבקר בשעה חמש, והרבי הבית ישראל היה אז בחוץ בטויל. כשראה אותי סימן לי לבא אליו. הלכתי בזריזות ובמורא, והרבי שואל: זה נכון שהיום העיתונים לא יוצאים לאור? היה זה ה' אייר יום העצמאות של המדינה שנחשב לחגא ויום פגרה ולא עובדים אז העיתונים שובתים. אישרתי שאכן כן.

שאל הרבי ומה עם המודיע? עניתי שאנחנו כמובן לא

על הצדיקים ועל החסידים

חסידים בני עליה והתקשרותם לרבינו זי"ע

הגה"ח רבי רפאל יעקב כהנא - שפירא זצ"ל 35 שנה לפטירתו - ג' אייר תשמ"ז

אחרת ממה שחשבת שכך צריך לעשות, סימן שהבנת טוב את התשובה.

כאשר היו באים אליו עם שליחות מהרבי היה חובש את הכובע על ראשו בדחילו ורחימו, כך גם נהג כשהיו חוזרים בפניו על דברי תורה מאדמו"רי גור.

כל חושיו ומבטיו היה דבוקים ברבי, די היה להביט בו בשעת עריכת השולחן הטהור כאשר יחד עם ידידו ורעו רבי זעליג שטיצברג היו עומדים מול הרבי בשורה כשהם חרדים לכל היוצא מפיו.

מסופר כי פעם כשראה ה'בית ישראל' אדם העומד בין שניהם, אמר לו אותה מוטל בין שני ימים טובים. ואכן מרן ה'בית ישראל' סמך ידו עליהם ביותר ופעמים רבות שימשו כשליחיו האישיים והנאמנים בעניינים כמוסים שונים. לצד זאת פעלו שניהם בכל עוז למען מוסדות גור בירושלים ורב חלקם בביוסוס והתפתחותם.

מסופר שכאשר נכנס פעם אל מרן ה'לב שמחה' זי"ע ביקשו הרבי לחוות דעתו בענין מסוים, אך ר' רפאל יעקב מילא את פיו מים ולא השיב. לאחר שיצא מן הקודש פנימה שאלו אותו מדוע לא ענה, והשיב: "ר' זעליג לימדני שכשנכנסים אל הרבי צריכים לשכוח מהכל ואין דעה עצמית כלל..."

בליל שב"ק ג' אייר תשמ"ז כאשר עמד ר' רפאל יעקב על משמרתו בתוככי ביהמ"ד באמצע קבלת שבת, כרע ונפל בפתע פתאום. הציבור ההמום החל באמירת פרקי תהילים אך עד מהרה התפשטה הבשורה המרה כי השיב את נשמתו לבוראה.

בעצת מרן ה'פני מנחם' זי"ע נדרש על ציונו שהיה שומר פיו ולשונו. מרן הגרש"ז אורעבאך זצ"ל אמר עליו כי קיים את מאמרו חז"ל אמור מעט ועשה הרבה, אמנם הוא עשה הרבה מאד אך גם מעט לא אמר...

המודיע - ד' סיון תשמ"ז

במלאות שלוש לפטירתו (מתוך ה'ארכיון היהודי')

חסיד שבכהונה. רבי רפאל יעקב שפירא זצ"ל

כתרי רעין דלא מתפרשין נקרא שמו של הגה"ח רבי זעליג שטיצברג בנשימה אחת עם שמו של ידידו ורעו החסיד שבכהונה רבי רפאל יעקב שפירא זצ"ל, יחד גדלו בבוסתן המלבלב של מרן רבינו ה'בית ישראל' זי"ע והתקשרותם לא ידעה גבולות.

עריסתו עמדה בשנת תרפ"ג בעיר ז'גרעש, שם נולד לאביו רבי אברהם יצחק זצ"ל מצאצאי הגאון בעל המגלה עמוקות זי"ע. ר' רפאל יעקב עוד הספיק ללמוד שנה וחצי בישיבת חכמי לובלין, וכחצי שנה לאחר פרוץ המלחמה הצליח להימלט יחד עם משפחתו לארץ ישראל. בעלותו על הרכבת קיבל ממרן ה'לב שמחה' זי"ע את אבנטו הקדוש של המגיד מקוז'ניץ זי"ע, לשמירה ולברכה. באניה לא"י נסע בצוותא עם מרן ה'בית ישראל' זי"ע.

עם הגיעו לירושלים המשיך ביתר שאת בעבודת הקודש ועסק בתורה ובחסידות יומם וליל, הוא התקרב להגה"ח רבי שמחה בונם ליירוזן זצ"ל ויצק מים על ידו, לאחר נישואיו המשיך לשקוד על דלתי התורה בישיבת שפת

אמת, כשהוא פורש מכל עניני עוה"ז ונוצר פיו ולשונו. היו לו שיעורים קבועים עם מרן ה'לב שמחה' זי"ע ועם מרן ה'פני מנחם' זי"ע.

הקפיד מאד שבחצר הקודש יקראו לו על שם אביו רפאל יעקב - אברהם יצחק'ס חזקת כדי להזכיר שמו ולכבדו בכך, על פי בקשתו גם בשמחות היו מכנים אותו כך.

דביקותו במרן ה'בית ישראל' לא ניתנת לתיאור, כל מילה וכל הגה שיצא מפיו הרבי, היה בעבורו תורה שלמה. ובעת שיצא מן הקודש היה מעלה את הדברים ע"ג הכתב ועוד הרבה והוסיף להתעניין ולהתעמק בדברים כדי להבינם על בורים.

כולם ידעו כי במקרה ואין תשובתו של הרבי מובנת להם כל צרכם, פונים לר' רפאל יעקב ולאחר שביקש לעלות על הכתב את התשובה היה משקיע עצמו להבין את הדברים לאישורם.

מרגלא בפומיה דר' רפאל יעקב אם יצאת מהרבי וקיבלת תשובה